F. Imre

Ez a kép 1933-ban készült. Én jobboldalt ülök, apám tart a karjával. A többiekről nem tudom, hogy kicsodák. Apám magyar volt, a legnagyobb mértékben. Nagyobb hazafi volt, mint sok más. Nem volt baloldali. Jobboldali volt olyan mértékben, amilyen mértékben a környezete meg a nyomora engedték. Nem volt semmilyen pártnak a tagja. Ő egyáltalán nem hitt ebben a kommunista históriában. Ő Magyarországban, Horthyban hitt. Amikor kicsi voltam, kaptam egy hallatlanul hazafias nevelést. 'Csonka Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország.' Nekünk mitől lett volna mennyország, azt ma se tudom. Ez egyébként áll a mai helyzetre is. Emlékszem, egyszer gyerekkoromban Esztergomban voltunk, Párkánynál, a Duna hídon, amit most építettek újjá. Rámentünk a hídra, és az apám mondta, látod, ez idáig a mienk, és innen már a cseheké. És akkor én megszámoltam, hány szegmens van a hídban, ha jól emlékszem, öt volt és abból kettő volt a magyar és három a cseh részen. És akkor kifogásoltam: ?Apa, miért van nekik három és nekünk csak kettő?? Miután anyám és a nagyanyám 1920-ban átszökött a határon, először a Kecskeméti utcában laktak, a születésem után pedig Árpádföldre költöztünk. Az apám bejárt a városba dolgozni, és én mindig mentem ki a HÉV-hez. Apu, szép vonattal jöttél vagy a csúnyával? A szép az újabb kocsikból állt, a csúnya a régebbiekből. Lehettem négy éves. Nem tudom, mikor házasodott össze anyám apámmal. Nem tudom, hogy hol találkoztak, fogalmam sincs róla. Akkor anyám otthon dolgozott, a háztartást vezette, mert általában a férfi volt a kenyérkereső. Jól, rosszul, de eltartotta a családját. Amire én emlékszem, az már az, hogy apám az EST Lapok kiadóhivatalában dolgozott Kaposvárott, a terjesztéssel volt elfoglalva [lásd: Az Est-konszern lapjai]. A család is volt egy bizonyos ideig ott, aztán Pestre kerültünk. ?Az EST? egy liberális polgári újság volt, de megszűnt, apám elvesztette az állását [A lap 1939-ben szűnt meg, ők viszont már 1935 körül ismét Budapesten voltak. Apja tehát más miatt veszítette el az állását, nem a lap megszűnése miatt. -- A szerk.]. Akkor először könyvügynök volt. Járt házról házra, és próbált könyveket eladni. Próbált pincérkedni, de ez azért volt problematikus, mert szemüveges volt, és a pincérek nem lehettek szemüvegesek, mert ha az étteremből visszamegy a konyhába, akkor bepárásodik a szemüvege. Nem nagyon szerették. De volt pincér a Margit-szigeten a Kaszinóban és

egy rövid ideig a Grand Hotelben. Apám munkaszolgálatos volt. Először Erdélyben, Déván vasutat épített, onnan leszerelt 1940-ben vagy 1941-ben [A Hunyad vm.-ben lévő Déva a trianoni békekötést követően Romániához került, és lévén Dél-Erdélyben, a második bécsi döntés nem érintette. Apja valószínűleg a Déda-szeretfalvi vasútépítésre került 1941-ben munkaszolgálatosként. -- A szerk.]. Amikor visszajött, valahol még pincérkedett, és ez a könyvügynökség is akkor volt. Néhány hétig, néhány hónapig otthon volt, és akkor újra jött a behívója. SAS-behívót kapott. Utána, azt hiszem, volt neki kimenője, amikor hazajött, aztán visszament végleg. Utolsó lapján, amiben lényegében elbúcsúzott, azt írja anyámnak: 'Ha Isten megtart titeket, nevelj a fiamból egy istenfélő, becsületes embert. Sírig hű aputok.' Körülbelül ez volt a szöveg. Rettenetesen vártam, hogy visszajöjjön az apám. Nem jött vissza, aztán találkoztam valakivel, aki ismerte. Mert amikor az ember látott ilyen embereket az utcán, odament és kérdezősködött. És az egyik mondta, hogy az apád meghalt Engerauban. 1944. november huszonnyolcadikán vagonírozták be őket, és átadták az osztrákoknak. Ott tankcsapdát építettek, végül aztán az osztrák népfelkelők kivitték őket a temetőbe, megásatták velük a sírjukat, és belegépfegyverezték őket.